

Stockholm 2022-12-14

Finansdepartementet

Diarienummer Fi2022/02452

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.bas@regeringskansliet.se

Remissvar avseende promemorian Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22)

SKPF Pensionärerna (SKPF) har fått promemorian Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22) på remiss. Vi avger nedanstående remissvar.

SKPF Pensionärerna ser positivt på att staten utvecklar kvaliteten i sina beslutsunderlag. Där är beskrivningar av hur beslut påverkar olika delar av samhället och olika grupper i befolkningen väldigt viktiga. Att konsekvenser av beslut också finns framtaget i ett tidigt skede av beslutsprocessen är nödvändigt och där är promemorians förslag viktiga.

Vi företräder drygt 160.000 medlemmar, pensionärer som ofta ägnat sitt yrkesliv till arbete i välfärden, och inte sällan haft både låga löner och tuffa villkor vad gäller arbetsmiljö. Priset för detta när pensionsåldern uppnås är ofta en låg pension. Statliga utredningar, myndigheter och regeringen fattar dagligen beslut som mot den bakgrunden kan vara särskilt kännbara för våra medlemmar. Därför är också beskrivningar av hur beslut och förslag påverkar just äldre i befolkningen helt nödvändigt.

SKPF Pensionärerna tillstyrker därför promemorians förslag. Utöver det vill vi peka på några punkter:

a) På sidan 88 i promemorians sägs följande:

Om förslaget eller beslutet rör kommuner eller regioner ska konsekvensutredningen innehålla en bedömning av om förslaget eller beslutet inskränker den kommunala självstyrelsen och, om så är fallet, en redovisning av de överväganden om huruvida denna inskränkning går utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den som krävs enligt 14 kap. 3 § regeringsformen.

SKPF vill understryka att det kommunala självstyrelset är värdefullt men det kan inte tillåtas stoppa viktiga reformer och lagförslag som syftar till att människor i Sverige ska få lika god kvalitet på och tillgång till exempelvis välfärdstjänster och service. Det är orimligt med stora variationer som idag finns inom vård och omsorg. I situationer när staten vill minska sådana kvalitetsskillnader / kommunala skillnader i ambitioner så får inte konsekvensbeskrivningar utifrån kommunalt självstyre vara grund för att avstå från viktiga reformer.

b) Organisationers remissvar

SKPF Pensionärerna vill peka på att det ofta i remissvar och skrivelser från organisationer finns konsekvensbeskrivningar som är viktiga beslutsunderlag. SKPF tillskriver löpande myndigheter, regeringen och andra om levnadsvillkor för våra medlemmar och beskriver hur de påverkas av olika förslag och beslut. Vi vill understryka att dessa inspel måste ses som lika viktiga att ta del av som utredningars egna konsekvensanalyser.

c) Äldre med i hur beslut påverkar hållbarhet, rättigheter och demokrati

I promemorian framhålls att: *Även konsekvenser i förhållande till Sveriges genomförande av Agenda 2030 kan därför behöva analyseras och redovisas. Ett annat exempel är konsekvenser för demokratin, t.ex. hur ett förslag påverkar medborgarnas möjligheter att föra fram sina åsikter i offentliga beslutsprocesser på kommunal, regional och nationell nivå....*

Ett ytterligare exempel är konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Sverige har anslutit sig till en rad olika internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter, vilket innebär att regeringen har förbundit sig att säkerställa att dessa åtaganden får genomslag i lagstiftning och andra offentliga åtaganden. En beskrivning kan t.ex. behöva göras av hur ett förslag eller beslut är förenligt med konventionsåtaganden angående personer med funktionsnedsättning, kvinnor, barn och diskrimineringsförbudet.

SKPF Pensionärerna vill peka på vikten av att också här ta med äldre när konsekvensbeskrivningar görs. Agenda 2030: I den politiska deklARATIONEN till Agenda 2030 framhåller FNs medlemsländer att äldre tillhör de grupper som måste lyftas fram. Att äldres behov inte synliggörs tillräckligt kan få stora negativa effekter för enskilda, och ett sådant samhället blir inte hållbart.

På samma sätt är det viktigt att besluts effekter på äldres rättigheter beskrivs. Även här finns perspektiv på synpunkten ovan om det kommunala självstyret: Sverige har inte vid ratificering av internationella konventionen gjort allmänna reservationer för att rättigheter inte kommer att genomföras med tanke på kommunalt självstyre. Mot den bakgrunden är det viktigt att beskriva besluts effekter på hållbarhet och rättigheter.

Den tredje punkten i detta stycke, om demokratin, är också värd att kommentera. Kommunala och regionala beslut föregås på många platser i landet av att lokala beslutsfattare får del av hur beslut påverkar äldre, genom kommunala pensionärsråd. Där dessa saknas, uteblir också den kunskap och erfarenhet som ett pensionärsråd kan tillföra. Ett obligatoriskt krav på pensionärsråd i kommuner och regioner är därmed ett viktigt steg för att säkerställa att beslutsunderlag beskriver positiva och/eller negativa effekter på den stora grupp i befolkningen som äldre utgör.

Liza di Paolo-Sandberg
Förbundsordförande
SKPF Pensionärerna